

Tre metri sopra il cielo di Federico Moccia

Dal romanzo al film

Federico Moccia: Három méterrel az ég fölött

A regénytől a filmig

Tre metri sopra il cielo è un libro che è uscito con mia grande sorpresa e che è stato pubblicato in ben 13 Paesi d'Europa, oltre che in Brasile e in Giappone. È la storia di un ragazzo, Step, e di una ragazza, che si chiama Babi; è un soprannome, uno di quelli che ogni tanto si usano soprattutto fra giovanissimi. Tre metri sopra il cielo è la storia di tutto ciò che accade a questi due ragazzi, la storia del loro amore, un amore che improvvisamente non ha più dimensione, non è un amore comprensibile, proprio perché l'amore è un "non perché", è follia. Per me l'amore non è matematica, l'amore è l'assurdo, amore vuol dire proprio stare "tre metri sopra il cielo", cioè al di sopra di tutto.

Credo che la bellezza di questo libro sta proprio nella sua essenza, nel modo in cui esso è stato scritto; e in generale, per me, la bellezza consiste nello scrivere in modo completamente libero, senza avere un sistema preordinato al quale dover per forza far riferimento. Penso che ci sono tante cose che ci accadono nella vita di tutti i giorni, avvenimenti che diventano poi, a seconda di come si vivono, delle sensazioni da non dimenticare, delle emozioni da conservare dentro di sé. Tutto ciò io cerco di tramutarlo nel piacere dello scrivere, il mio libro è fatto di questo, di sensazioni anche. E proprio il primo incontro fra i protagonisti ne è un emblematico esempio. Infatti, la prima volta che lui la vede è fermo ad un semaforo, e la cosa che più di ogni altra lo colpisce è la calma di lei. Credo che la bellezza di una donna nella sua calma è qualcosa di particolare, la paragonerei all'immagine del mare al mattino presto, all'acqua ferma. Ecco, la ragazza e il mare, due sensazioni diverse ma forti e simili allo stesso tempo. Forse è per questo, secondo me, che in Italia ad alcuni il mio libro non piace mentre altri l'hanno letto venti volte.

A differenza di altri libri, che hanno avuto un seguito cinematografico dopo alcuni anni, il mio romanzo ha visto la nascita

Èn magam is meglepődtem, hogy a Három méterrel az ég fölött című regényem egyáltalán megjelent, főleg, hogy Brazília és Japán mellett még tizenhárom európai országban is kiadták. Egy Step nevű fiú és egy Babi nevű lány története ez. A nevek persze nem igaziak, hanem a fiatalok körében ma oly népszerű becenév-félék. A Három méterrel az ég fölött mindent leír, ami ezzel a lánnyal és fiúval történik, a köztük szövődő szerelmet, mely egyszer csak elveszít minden mértéket, felfoghatatlan szerelmé fejlődik talán azért, mert a szerelemnek nincs miértje, a szerelem maga az örület. Számomra a szerelem nem matematika, hanem maga az abszurd, vagyis pontosan az jelenti: lebegni Három méterrel az ég fölött, vagyis lebegni minden valóban létező fölött.

Azt hiszem, a könyv szépsége éppen a lényegében rejlik, abban a formában, melyben íródott. Számomra a szépség általában azt jelenti, hogy teljesen szabadon írok, nem köt semmiféle olyan előre rögzített rendszer, melyhez az írás során feltétlenül tartani kell

magam. Szerintem nagyon sok minden történik a mindennapokban, olyan események, melyek később, – aszerint, ahogy mi magunk megérezzük –, felejthetetlen élményekké nemesülnek, olyan érzelmeket váltanak ki, melyek érdemesek arra, hogy örökre megmaradjanak bennünk. Az ilyen élményeket próbálom meg az írás örömevé transzformálni, valójában a könyvem ebből és az érzéseimből áll. A legjobb példa erre éppen a főszereplők első találkozására. A fiú akkor látja meg először a lányt, mikor az éppen a piros közlekedési lámpánál várakozik. Először a lányból áradó végtelen nyugalom fogja meg fiút. Azt hiszem, nincs különlegesebb dolog egy szép nőből sugárzó nyugalomnál. Talán a kora reggeli tenger mozdulatlan vizének látványához tudnám hasonlítani. Igen, a lány és a tenger, két egymáshoz hasonló, ugyanakkor mégis különböző, erős érzelmeket kiváltó jelenség. Talán ez a magyarázat arra, hogy Olaszországban a könyvem egyeseknek egyáltalán nem tetszik, mások viszont hűszor is elolvasták.

dell'omonimo film contemporaneamente alla sua pubblicazione. Il film, probabilmente, non ha avuto lo stesso successo del libro, ma presenta ed esprime i contenuti con diverse sfumature. In generale, quando si scrive si riesce ad avere talmente tante sfumature che non sempre è facile riuscire a renderle in un'unica soluzione. La complessità e la particolarità di noi individui è tale che, spesso, neanche 400 pagine di un libro sarebbero sufficienti per comprenderci a fondo. Ecco, secondo me in questo film ci sono diverse sensazioni del libro ma ne mancano altre, come la profondità dell'amore, o il senso di solitudine che nell'ultima parte del libro vive, come quando hai amato a fondo e per tanto tempo una persona e non riesci a capire poi perché, senza un vero perché, tutto sia improvvisamente cambiato. Non è un dramma, ma è un momento che può accadere. Tutta la nostra vita è fatta di momenti belli e momenti meno belli, momenti divertenti come ci sono nei film, e poi momenti di silenzi e di depressioni. Sicuramente il film ha saputo cogliere ed esprimere diversi aspetti ma, ovviamente, non tutti. E allo stesso modo il mio libro ne avrà evidenziati molti altri.

I miei due libri hanno un collegamento. Infatti, *Tre metri sopra il cielo* finiva con una grossissima domanda, nella capacità di tornare lì dove vivono gli innamorati, "Tornerò mai lassù, tre metri sopra il cielo?". Il mio secondo romanzo, *Ho voglia di te*, risponde proprio a questa domanda. Spesso si resta per troppo tempo dietro a un ricordo, si vive all'ombra di un momento, tanto bello quanto passato. Ed è proprio allora che è giusto cercare disperatamente di tornare a vivere quella storia d'amore - che sicuramente è cambiata, è finita, o magari si è rotta - senza quell'indifferenza, quel lasciarsi andare e quel naufragare che invece la contraddistingueva. Dunque, occorre che ognuno di noi torni proprietario e artefice della propria vita, perché ogni storia d'amore è dipinta e modellata da noi stessi; *Ho voglia di te* è tutto questo, è la voglia di ricominciare ad amare.

Pur essendo stati scritti in momenti diversi, potremmo dire che il personaggio del primo libro è legato al secondo da una sottile linea comune. Infatti, *Ho voglia di te* è una risposta al nostro essere spesso troppo attaccati a qualcosa che mai appartiene al passato; essendo un momento in cui ci fa piacere stare, un po' ci manca e per questo ne soffriamo. *Tre metri sopra il cielo* e *Ho voglia di te* raccontano proprio la crescita di un ragazzo, da una delusione alla voglia di tornare ad amare. Riflettendo sulle ragioni che mi hanno portato alla scelta dei temi da me affrontati in *Tre metri sopra il cielo*, vorrei sottolineare ancora una volta quanto sia bello scrivere in assoluta e completa libertà di pensiero. Io stesso, lavorando per la televisione, vivo un mondo che è pieno di punti di riferimento, un mondo fatto di pubblicità, di spettatori, di orari, di limiti. Ecco, per me quello è un lavoro, io lo sento come un lavoro. Mi vesto bene, mi metto la cravatta, sono puntuale. Al contrario, scrivere è per me un momento di grandissima libertà, è tutto ciò che ho visto, che ho vissuto. Scrivere un libro rappresenta anche rivivere ciò che ho sofferto e ciò che mi ha divertito e fatto stare bene. La mia è una scelta di libertà, nessuno infatti mi ha detto cosa scrivere, né io avrei mai accettato qualcosa del genere.

Federico Moccia

Trascrizione da una conferenza tenuta all'Istituto Italiano di Cultura il 21 aprile

According to Federico Moccia — author of the best-selling *Tre metri sopra il cielo* (*Three Meters above Heaven*) — writing for him is an exercise of great freedom, enabling him to give emotional depth to things that happen in everyday life. The madness of love, and its incomprehensibility, are the central themes both of *Tre metri* and of Moccia's new novel, *Ho voglia di te* (*I want you*), in which romantic disappointment engenders above all the desire to love again.

Más könyvekkel ellentétben, melyekből megjelenésük után pár évvel film is született, az én regényem és a belőle készült film egyszerre kerültek a közönség elé. A filmnek valószínűleg nem lett akkora sikere, mint a könyvnek, de hűen és a maga árnyaltságában mégis kifejezi a könyv tartalmát. Általában, amikor írunk, ábrázolásunkban az árnyalatok olyan gazdagságát vagyunk képesek megjeleníteni, melyet nagyon nehéz egy másik műfaj egyetlen jelenetében visszaadni. Személyes egyéniségünk összetettsége és jellegzetessége oly mértékű, hogy gyakorta egy könyv négyszáz oldala sem elég arra, hogy a karaktereket a maguk mélységében képesek legyünk megérteni, felfogni. Éppen ezért nekem az a benyomásom, hogy a filmben sikerült megjeleníteni a könyv keltette egyes érzületeket, ugyanakkor mások pedig bizonyosan kimaradtak és hiányoznak is belőle. Hiányzik belőle, például a szerelem és a magány érzésének a teljes maga mélységében történő ábrázolása, miközben ez a vonulat kifejezetten él a könyv utolsó részében. Arról szól, hogy milyen nehéz megérteni azt, hogy egy személyt miért is szerettünk valamikor annyira mélyen, és hogy van az, hogy ez az érzés képes egyik pillanatról a másikra megváltozni. Nem dráma ez, de olyan eseménye az életünknek, ami bárkivel megtörténhet. Az egész életünk boldog és kevésbé boldog pillanatokból áll, vannak benne szórakoztató epizódok, mint ahogyan ezekből feltűnik néhány a filmben is, majd jön a csend, a depresszió lehangoló élménye. A film valószínűleg sikeres volt abban, hogy bemutassa az élet e különböző aspektusait, de természetesen nem maradéktalanul mindet. Ugyanúgy, ahogy a könyvemben számos aspektust én is kiemeltem, míg másokat nem.

Két könyvemet nyilván összeköti valami. A Három méterrel az ég fölött egy nagy kérdéssel fejeződik be, van-e visszatérés oda, ahol a szerelmesek élnek? Visszatérhetek-e oda a magasba, három méterrel az ég fölé? A Kívánlak téged című könyvem pedig pontosan erre a kérdésre válaszol. Sokszor túl sokáig időzünk egy emléknél, túl soká élünk egy boldog pillanat árnyékában, mely ugyanannyira boldog, mint amennyire már a múlt része. És pont ez az a pillanat, amikor helyes, ha megpróbáljuk újra élni az életünket, a szerelmünket, mely amúgy már bizonyosan megváltozott, véget ért, talán már tönkre is ment anélkül a közönyösség, hanyagság nélkül, melylyel hagytuk elmerülni azt az érzést, mely annyira megkülönböztette szerelmünket minden másától. Az kell tehát, hogy mindannyian legyünk újra életünk birtokosává és alakítóivá, mert minden egyes szerelmi történetet mi írunk, festünk, formázunk olyanra, amilyen lesz. A Kívánlak téged című könyvem erről szól, a vágyról, hogy újra érezzük a szerelemet. Bár különböző időben írtam a két könyvet, nyugodtan mondhatjuk, hogy az egyik főszereplőt egy vékony szál köti össze a másik könyv hőisével. A Kívánlak téged választ ad arra a helyzetre, amikor túlságosan is kötődünk valaminek, ami így soha nem lesz képes a múlt részévé válni, hiszen jól érezzük magunkat ebben a helyzetben, ha nincs, akkor hiányzik, és ez kis szenvedést is okoz nekünk. Mindkét regény egy fiú felnőtté válását meséli el, kezdve a csalódásoktól egészen addig, amíg nem kívánja újra megélni a szerelmet. Ha arról gondolkodom, vajon mi is az oka annak, hogy a Három méterrel az ég fölött című könyvemben ezt a témát választottam, szeretném újra megismételni, milyen gyönyörűség dolog a gondolkodás abszolút és teljes szabadságában írni. Magam is érzem, amikor a televízióknak dolgozom, hogy ez a világ tele van köztöttségekkel és igazodási pontokkal, a hirdetések világa, a nézőszám, az időhatárok mind a szabadság korlátjait képezik. Ez számomra elvégzendő feladat, úgy is tekintem, mint munkát. Rendesen felöltözöm, nyakkendőt kötök és pontos vagyok. Ezzel szemben az írás számomra a határtalan szabadság pillanata, mindaz együtt, amit láttam és megéltem. Amikor könyvet írok, újra élem a szenvedéseimet, a szórakoztató élményeim és mindazt, amitől jól érzem magam. Részemről az írás szabad választás, soha senki nem mondta meg, miről írjak, de én sem fogadtam volna el másoktól semmi hasonló kívánalmat.

Federico Moccia

Az Olasz Kultúrintézetben április 21-én elhangzott előadás átirata